شبكههاى كامپيوترى

نيمسال دوم ۲۰-۱۴۰۳

استاد: امیرمهدی صادقزاده

تمرین چهارم پاسخدهنده: معین آعلی – ۴۰۱۱۰۵۵۶۱

																						ر	سائل	ت مس	سِد	فهر
١					 	 														 			١	مئله	مس	
١					 																		(الف		
١					 																			ب		
٢					 																•			ج		
٣					 	 																	۲	سئله	مس	
٣					 																		(الف		
٣					 																			ب		
۴					 																		٣	سئله ا	می	
۴					 																		(الف		
۴					 																			ب		
۵					 																•			ج		
۵					 																			د .		
۶					 																		۴	سئله	می	
۶					 																		(الف		
۶					 																			ب		
٧	•				 																•			ج		
٧					 																			د .		
٨	•				 																•			٠ ٥		

پاسخ مسئلهی ۱.

الف

	Dc(e)	Dc(d)	Dc(c)	Dc(b)	Dc(a)
t = 1	∞	•	∞	∞	∞
$t = \Upsilon$	∞	۲	•	۶	8
$t = \Upsilon$	۵	۲	•	۵	٧
t = ۴	۵	۲	•	۵	۶

ب

در پروتکلهای مسیریابی بردار فاصله، مشکل شمارش تا بینهایت تنها زمانی رخ میدهد که هزینه یک لینک افزایش یابد یا لینکی به طور کامل قطع شود. در شرایط دیگر، این مشکل بروز نمیکند.

حالت اول: كاهش هزينه يك لينك

گرههای مجاور به سرعت هزینه جدید و کمتر را از طریق تبادل اطلاعات دریافت میکنند. این خبر خوب به سرعت در شبکه منتشر می شود. هر گره، با دریافت آپدیت جدید، جدول مسیریابی خود را بهروزرسانی کرده و مسیر بهینه تر را انتخاب میکند. این فرآیند منجر به همگرایی سریع شبکه به یک حالت پایدار جدید می شود و لوپ بی نهایت ایجاد نمی شود.

حالت دوم: اتصال دو گره جدید

برقراری یک لینک جدید، مسیرهای جدید و کوتاه تری را به شبکه معرفی میکند. این خبر خوب توسط گرههای دو سر لینک به سرعت در شبکه منتشر می شود. سایر گرهها با دریافت این اطلاعات، جداول مسیریابی خود را به روزرسانی کرده و مسیرهای بهینه تر جدید را کشف میکنند. این فرآیند نیز منجر به همگرایی سریع شده و از ایجاد لوپ بی نهایت جلوگیری میکند.

ج

الگوریتمهای متمرکز (Centralized)

- ویژگیها: در این مدل، تمام اطلاعات توپولوژی و وضعیت لینکها به یک گره مرکزی (کنترلکننده مسیر) ارسال می شود. این گره دیدی کامل و سراسری از شبکه دارد و تمام مسیرها را از این دیدگاه جامع محاسبه می کند.
- مزایا و معایب: مزیت اصلی، توانایی محاسبه مسیرهای کاملاً بهینه است. اما این ساختار یک Single Point مزایا و معایب: مزیت اصلی، توانایی محاسبه مسیریابی مختل می شود. همچنین با بزرگ شدن شبکه، با چالشهای مقیاس پذیری روبرو می شود.
- مثال: معماری شبکههای نرمافزارمحور (SDN) که در آن یک کنترلر مرکزی مسئولیت تصمیمگیری و مدیریت جریان ترافیک را بر عهده دارد.

الگوريتمهاي توزيعشده (Distributed)

- ویژگیها: منطق مسیریابی بین تمام روترها تقسیم میشود. هر گره مسیرهای خود را بر اساس اطلاعات محلی و دادههایی که به صورت تکرارشونده از همسایگان مستقیم خود دریافت میکند، محاسبه مینماید. هیچ گرهی نقشه کامل شبکه را در اختیار ندارد.
- مزایا و معایب: این رویکرد به دلیل نداشتن نقطه شکست واحد، بسیار مقاوم و مقیاس پذیر است. با این حال، چون تصمیمات با اطلاعات ناقص گرفته می شود، فرآیند همگرایی پس از تغییرات شبکه کندتر است و ممکن است به مشکلات موقتی مانند حلقههای مسیریابی منجر شود.
- مثال: پروتکلهای خانواده بردار فاصله (Distance-Vector) مانند RIP و پروتکلهای Link-State مانند OSPF مانند که در آن هر روتر به طور مستقل الگوریتم دایجسترا را اجرا میکند.

پاسخ مسئلهی ۲.

الف

مرحله	N'	D(t)	D(u)	D(v)	D(w)	D(x)	D(y)	D(z)
•	{}	•	∞	∞	∞	∞	∞	∞
١	$\{t\}$	•	۲	۴	∞	∞	٧	∞
۲	$\{t,u\}$	•	۲	۴	۵	∞	٧	∞
٣	$\{t, u, v\}$	•	۲	۴	۵	٧	٧	∞
*	$\{t, u, v, w\}$	•	۲	۴	۵	٧	٧	∞
۵	$\{t, u, v, w, y\}$	•	۲	۴	۵	٧	٧	19
۶	$\{t, u, v, w, y, x\}$	•	۲	۴	۵	٧	٧	۱۵
٧	$\{t, u, v, w, y, x, z\}$	•	۲	۴	۵	٧	٧	۱۵

ٺ

مرحله	N'	D(t)	D(u)	D(v)	D(w)	D(x)	D(y)	D(z)
•	{}	∞	•	∞	∞	∞	∞	∞
١	$\{u\}$	۲	•	٣	٣	∞	∞	∞
۲	$\{u,t\}$	۲	•	٣	٣	∞	٩	∞
٣	$\{u,t,v\}$	۲	•	٣	٣	۶	٩	∞
۴	$\{u,t,v,w\}$	۲	•	٣	٣	۶	٩	∞
۵	$\{u,t,v,w,x\}$	۲	•	٣	٣	۶	٩	14
۶	$\{u,t,v,w,x,y\}$	۲	•	٣	٣	۶	٩	14
٧	$\{u,t,v,w,x,y,z\}$	۲	•	٣	٣	۶	٩	14

پاسخ مسئلهی ۳.

الف

اینترنت به دلیل مقیاس عظیم و نیاز به استقلال مدیریتی، به یک ساختار سلسلهمراتبی از سیستمهای خودمختار تقسیم شده است. این تفکیک، ایجاب میکند که از دو نوع پروتکل مسیریابی با اهداف کاملاً متفاوت استفاده شود:

• مقیاس پذیری و کنترل سربار:

یک پروتکل واحد برای کل اینترنت غیرممکن است. اگر تمام روترهای جهان در یک دامنه مسیریابی قرار داشتند، حجم اطلاعات مسیریابی (تغییرات لینک، آپدیتها) به حدی زیاد می شد که هیچ روتری توان پردازش آن را نداشت و شبکه به AS ها باعث می شود که پروتکلهای درون ناحیه ای IGP تنها اطلاعات مربوط به شبکه داخلی خود را مدیریت کنند و از انتشار جزئیات غیرضروری به کل اینترنت جلوگیری نمایند.

• استقلال مديريتي و اعمال سياست:

هر AS توسط یک سازمان مستقل مدیریت می شود و می خواهد کنترل کاملی بر ترافیک ورودی و خروجی خود داشته باشد. پروتکلهای بین ناحیهای، برای اعمال سیاستهای پیچیده طراحی شدهاند. این سیاستها می توانند بر اساس توافقات تجاری، مسائل امنیتی یا هزینه ها باشند. در مقابل، پروتکلهای درون ناحیهای، هیچ ابزاری برای درک یا اعمال چنین سیاستهایی ندارند.

• اهداف متفاوت بهینهسازی:

هدف در مسیریابی درون ناحیهای، معمولاً یک هدف فنی است: یافتن سریعترین یا کوتاهترین مسیر در داخل یک شبکه. اما در سطح بین ناحیهای، بهترین مسیر لزوماً سریعترین مسیر نیست. بهترین مسیر ممکن است مسیری باشد که هزینه کمتری دارد، از طریق یک شریک تجاری معتبر عبور میکند، یا از عبور از شبکه یک رقیب اجتناب میکند. هدف در اینجا بهینهسازی بر اساس سیاست است، نه عملکرد فنی.

ب

خیر، یک روتر BGP همیشه مسیری با کوتاهترین طول AS-PATH را انتخاب نمیکند.

هدف اصلی BGP یافتن سریعترین یا کوتاهترین مسیر نیست، بلکه اعمال سیاستهای مدیریتی و تجاری است. برای این منظور، BGP از یک الگوریتم تصمیمگیری مرحله به مرحله استفاده میکند که در آن چندین ویژگی به ترتیب اولویت بررسی می شوند. طول مسیر AS-PATH تنها یکی از این ویژگی هاست و در مراحل اولیه قرار ندارد.

فرآیند کلی انتخاب مسیر به صورت زیر است:

- ۱. بررسی ویژگیهای با اولویت بالا: روتر ابتدا ویژگیهایی مانند LOCAL_PREF را بررسی میکند. یک مسیر با LOCAL_PREF بالاتر، صرفنظر از طول AS-PATH آن، همیشه برنده خواهد بود. این ویژگی ابزار اصلی برای اعمال سیاست در یک سیستم خودمختار است.
- ۲. بررسی طول AS-PATH : تنها در صورتی که تمام ویژگیهای با اولویت بالاتر برای دو یا چند مسیر یکسان باشند، روتر به سراغ بررسی طول AS-PATH میرود و در این مرحله، مسیر با طول کوتاهتر را انتخاب میکند.
- ۳. سایر معیارها: اگر طول مسیرها نیز یکسان باشد، معیارهای دیگری مانند نوع مسیر و... برای شکستن تساوی به کار می روند.

اطمینان از بدون حلقه بودن مسیرها در BGP به صورت مستقل و پیش از فرآیند انتخاب مسیر انجام می شود. یک روتر هر آپدیت مسیری را که دریافت میکند، بررسی کرده و اگر شماره AS خود را در لیست AS-PATH آن مسیر

ببیند، آن را به طور کامل نادیده میگیرد تا از ایجاد حلقه جلوگیری کند. بنابراین، تمام مسیرهایی که وارد فرآیند انتخاب مسیر می شوند، از قبل تضمین شده است که بدون حلقه هستند.

نتیجه گیری: مسیر انتخابی توسط BGP همواره بدون حلقه است، اما به دلیل اولویت بالاتر سیاستها، این مسیر لزوماً کوتاه ترین مسیر از نظر تعداد ASها نیست.

ج

هر روتر بر اساس موقعیت خود در شبکه (داخلی یا مرزی) و نوع پیشوند (داخلی یا خارجی)، از پروتکل متفاوتی برای یادگیری مسیر استفاده میکند.

- روتر 3a:
- این روتر با eBGP از روتر 4c یاد میگیرد.
 - روتر 1c:
- این روتر با eBGP از روتر 4a یاد میگیرد.
 - روتر 3c:
- این روتر با iBGP از روتر 3a یاد میگیرد.

د

رابط روى 12 تنظيم خواهد شد.

این انتخاب صورت میگیرد زیرا الگوریتم BGP در AS1، پس از بررسی سیاستهای محلی، مسیر از طریق AS3 را به دلیل داشتن طول مسیر AS-PATH کوتاهتر یا دیگر ویژگیهای برتر، بهینه تشخیص داده است.

تصمیمگیری بین دو مسیر دریافتی برای پیشوند x (یکی از سمت AS2 و دیگری از سمت AS3)، کاملاً به الگوریتم انتخاب مسیر BGP در AS1 بستگی دارد. این فرآیند سلسلهمراتبی است:

- ۱. اولویت با سیاست است: ابتدا، BGP ویژگیهای سیاستی مانند LOCAL_PREF را بررسی میکند. مدیر شبکه AS1 میتواند با تنظیم LOCAL_PREF بالاتر برای مسیری که از AS3 میآید، تمام روترهای داخلی از جمله d1 را مجبور کند که رابط 12 را انتخاب نمایند، حتی اگر آن مسیر طولانی تر باشد.
- ۲. طول مسیر به عنوان معیار دوم: تنها در صورتی که مقادیر LOCAL_PREF برای هر دو مسیر یکسان باشند،
 BGP به سراغ معیار بعدی، یعنی طول AS-PATH، می رود. در این حالت، هر مسیری که تعداد ASهای کمتری در مسیر خود داشته باشد، به عنوان مسیر بهینه انتخاب خواهد شد.

بنابراین، انتخاب نهایی به تنظیمات و سیاستهای خاصی که در AS۱ پیکربندی شده است، بستگی دارد و انتخاب I2 به معنای برتری آن مسیر بر اساس این معیارهاست.

پاسخ مسئلهی ۴.

الف

در پروتکل OpenFlow ، هر ورودی جریان (Flow Entry) مجموعهای از پارامترها و قوانین است که تعیین میکند چگونه یک سوئیچ با بستههای دریافتی رفتار کند. این ورودیها در جدولهای جریان (Flow Tables) نگهداری می شوند و به عنوان هسته تصمیمگیری سوئیچهای OpenFlow عمل میکنند. ساختار یک ورودی جریان شامل سه بخش اصلی زیر است:

- Match-Fields: این فیلدها مشخص میکنند که چه ویژگیهایی از بسته باید بررسی شود تا مشخص شود که آیا بسته با این جریان مطابقت دارد یا خیر. این ویژگیها میتوانند شامل آدرس ،MAC آدرس ،IP شماره پورت، پروتکل لایه انتقال و یا شماره پورت ورودی سوئیچ باشند. این بخش نقش کلیدی در شناسایی جریانها و دسته بندی ترافیک ایفا میکند.
- Counters: این بخش شامل اطلاعات آماری مانند تعداد بسته ها یا حجم داده هایی است که با این جریان تطابق داشته اند. شمارنده ها برای پایش عملکرد شبکه و تحلیل ترافیک به کار می روند و می توانند به کنترلر یا مدیر شبکه در تصمیم گیری برای بهینه سازی سیاست ها کمک کنند.
- Instructions: این بخش مشخص می سازد که در صورت مطابقت بسته با این جریان، چه اقداماتی باید انجام گیرد. دستورالعملها می توانند شامل ارسال بسته به خروجی خاص، هدایت به جدول جریان دیگر، تغییر برخی از فیلدهای بسته، یا حتی ارسال آن به کنترلر باشند. این بخش، مسئول اجرای سیاستهای شبکه بر اساس تحلیل و تصمیمگیری قبلی است.

ب

در معماری شبکه SDN ، کنترلکننده مرکزی دارای ساختاری چندلایه است که هر لایه وظایف خاصی را برای مدیریت هوشمندانه شبکه بر عهده دارد. سه لایهی مهم آن عبارتند از:

١. لابه ارتباطات:

این لایه وظیفه برقراری ارتباط مستقیم با تجهیزات صفحه داده، مانند سوئیچها و روترها را دارد. از طریق پروتکلهایی نظیر OpenFlow ، این لایه اطلاعات کنترلی (مانند قوانین ارسال بستهها) را به دستگاههای زیرساخت ارسال کرده و اطلاعات وضعیت (مانند جریانهای ترافیکی و هشدارها) را از آنها دریافت میکند. به مطور خلاصه، این لایه پل ارتباطی میان کنترلکننده و شبکه فیزیکی است.

۲. لایه مدیریت وضعیت سراسری شبکه:

این بخش به جمعآوری دادههای شبکه، مانند توپولوژی، وضعیت لینکها، جدولهای جریان و آمار ترافیکی میپردازد. هدف آن ایجاد یک تصویر جامع و بهروز از وضعیت کل شبکه است. اطلاعاتی که در این لایه ذخیره و پردازش میشوند، پایه تصمیمگیری برای برنامههای کنترلی در لایههای بالاتر را فراهم میکنند.

٣. لايه برنامههای کنترلی شبکه:

در این لایه، برنامههای کاربردی شبکه اجرا می شوند که وظیفه آنها تحلیل وضعیت شبکه و اعمال سیاستهای مدیریتی است. این برنامهها با استفاده از API هایی که کنترلکننده در اختیارشان قرار می دهد، می توانند عملکرد شبکه را در زمینههایی مانند مسیریابی پویا، مدیریت پهنای باند، امنیت یا کیفیت خدمات بهینه سازی کنند. در واقع، این لایه هوش شبکه را تشکیل می دهد.

این سه لایه به صورت یکپارچه عمل کرده و به کنترلکننده SDN اجازه میدهند تا دیدی متمرکز و قابل برنامهریزی از کل شبکه داشته باشد.

3

در معماری SDN ، کنترلر مرکزی قادر است با استفاده از پروتکل OpenFlow سیاستهای امنیتی مورد نظر را روی شبکه پیادهسازی کند. این کار از طریق تعامل مستقیم با سوئیچهای صفحه داده و استفاده از پیامهای کنترلی مختلف صورت میگیرد. فرآیند کلی اجرای یک سیاست امنیتی برای جریانهای ناشناس جدید به شرح زیر است:

١. دريافت اولين بسته توسط سوئيچ:

زمانی که یک بسته ی جدید که مربوط به جریانی ناشناخته است وارد سوئیچ می شود، سوئیچ نمی تواند آن را با هیچکدام از ورودی های جریان خود تطبیق دهد. در نتیجه، بر اساس تنظیمات پیش فرض، سوئیچ این بسته را در قالب یک پیام Packet-In به کنترلر ارسال می کند. این پیام حاوی اطلاعات کلیدی مانند سربرگ بسته، شماره پورت ورودی و مشخصات جریان است.

۲. تحلیل و تصمیمگیری کنترلر:

کنترلر پس از دریافت پیام Packet-In ، با توجه به سیاست امنیتی تعریف شده (برای مثال بررسی لیستهای مجاز یا غیرمجاز، قوانین فایروال، یا تحلیل ترافیک)، اقدام به تحلیل اطلاعات موجود در بسته می کند. سپس تصمیم می گیرد که آیا جریان جدید باید مجاز شناخته شود یا مسدود گردد.

۳. ارسال پیام FlowMod:

اگر کنترلر تصمیم به پذیرش جریان بگیرد، یک پیام FlowMod به سوئیچ ارسال میکند. این پیام شامل ورودی جدیدی برای جدول جریان سوئیچ است که مشخص میکند بسته های مشابه در آینده چگونه پردازش شوند (مثلاً به کدام پورت ارسال یا حذف شوند).

۴. ارسال Packet-Out

برای جلوگیری از تأخیر در پردازش اولین بسته، کنترلر ممکن است علاوه بر FlowMod ، یک پیام –Packet کند تا همان بسته ای که ابتدا دریافت شده بود، فوراً به مسیر مقصد هدایت شود. این کار باعث می شود جریان از همان ابتدا بدون وقفه پاسخ بگیرد.

۵. اعمال سياست توسط سوئيچ:

پس از دریافت FlowMod ، سوئیچ ورودی جدید را در جدول خود ذخیره میکند. از این پس، بستههای بعدی که متعلق به همان جریان باشند، بدون نیاز به تماس با کنترلر، مستقیماً و مطابق با سیاست اعمال شده هدایت می شوند.

در مجموع، این تعامل مبتنی بر پیامهای OpenFlow به کنترلر اجازه می دهد تا کنترل دقیق و متمرکزی بر امنیت و مدیریت جریانهای داده در شبکه داشته باشد، بدون آنکه به صورت مداوم درگیر پردازش هر بسته شود.

د

در معماری کنترلر OpenDaylight ، لایهای با نام لایه انتزاع سرویس وجود دارد که نقش کلیدی در سادهسازی تعامل میان برنامههای کاربردی و پروتکلهای زیرساختی ایفا میکند.

هدف اصلی این لایه، ایجاد یک واسط انتزاعی و یکنواخت برای برنامههای کنترلی شبکه است؛ به طوری که توسعه دهندگان بتوانند بدون درگیری با پیچیدگیهای جزئیات پیادهسازی پروتکلهای مختلف نظیر OpenFlow ، OpenFlow یا BGP به توسعه منطق شبکه بپردازند.

این لایه مانند یک مترجم بین دو دنیا عمل میکند: از یک سو، درخواستها و دستورات صادرشده از سوی برنامههای کاربردی را دریافت میکند و از سوی دیگر، آنها را به شکل سازگار با پروتکلهای سطح پایین تبدیل کرده و به تجهیزات شبکه ارسال میکند.

این ساختار ماژولار نه تنها توسعهی برنامهها را تسهیل میکند، بلکه قابلیت قابل حمل بودن کدها را افزایش داده و امکان استفاده از فناوریهای مختلف در لایههای پایینتر را بدون نیاز به بازنویسی برنامههای کنترلی فراهم میآورد.

٥

در شبکههای مبتنی بر SDN ، کنترلر مرکزی نقش کلیدی در مدیریت پویای وضعیت شبکه دارد. در صورت بروز خرابی در یکی از لینکها، زنجیرهای از تعاملات میان سوئیچها، کنترلر و برنامههای کنترلی رخ میدهد تا مسیرهای جدید تعیین شده و شبکه مجدداً به وضعیت پایدار بازگردد. این فرآیند شامل مراحل زیر است:

١. شناسايي خرابي توسط سوئيچ:

هنگامی که یکی از لینکهای متصل به یک سوئیچ دچار مشکل شود، سوئیچ با استفاده از مکانیزمهایی نظیر LLDP یا مانیتورینگ لایه فیزیکی، خرابی را تشخیص میدهد.

۲. اعلان رویداد به کنترلر:

سوئیچ با ارسال یک پیام به کنترلر، وقوع خرابی را گزارش میدهد. این پیام شامل اطلاعاتی در مورد پورت غیرفعال شده و وضعیت آن است.

٣. بهروزرسانی وضعیت توپولوژی:

کنترلر، در آلیه مدیریت وضعیت شبکه، وضعیت توپولوژی را بهروزرسانی میکند و لینک معیوب را از نقشه توپولوژی خود حذف مینماید. در صورت وجود دادههای آماری، ممکن است این مرحله شامل بررسی نرخ از دست رفتن بسته نیز باشد.

۴. اطلاع رسانی به برنامه های کنترلی:

تغییر توپولوژی به اطلاع برنامههایی مانند مسیریابی دینامیک، تعادل بار یا کنترل کیفیت خدمات میرسد. این برنامهها از وضعیت جدید شبکه مطلع شده و وارد عمل میشوند.

۵. محاسبه مسیرهای جایگزین:

برنامههای کنترلی با استفاده از توپولوژی بهروز شده، مسیرهای جدیدی برای جریانهای فعلی که از لینک آسیب دیده عبور می کردند محاسبه می کنند. این مسیرها ممکن است بر مبنای معیارهایی چون کمترین تأخیر یا کمترین بار تعیین شوند.

۶. اعمال تغییرات در سوئیچها:

کنترلر با استفاده از پیامهآی FlowMod ، ورودیهای جریان جدید را به سوئیچهای مربوطه ارسال میکند تا بستهها از مسیرهای تازه هدایت شوند.

٧. حذف قوانين قبلي:

در کنار آرسال قوانین جدید، کنترلر میتواند پیامهایی برای حذف قوانین قدیمی مرتبط با مسیر قبلی نیز ارسال کند تا از بار اضافی بر روی سوئیچها جلوگیری شود.

۸. بازگشت به وضعیت پایدار:

پس از بهروزرسانی ورودیهای جریان در سوئیچها، مسیرهای جدید فعال شده و ترافیک مجدداً به صورت روان منتقل میشود. بدین ترتیب، شبکه به وضعیت پایدار جدیدی بازمیگردد.

نقش اجزای مختلف در این فرآیند:

- سوئیچها: وظیفه تشخیص خطای لینک و ارسال گزارش به کنترلر، و اجرای قوانین جدید از سوی کنترلر را برعهده دارند.
- کنترلر (لایه ارتباطات و وضعیت): دریافت پیامهای رویداد، بهروزرسانی توپولوژی شبکه، و ارسال -Flow Mod به سوئیچها را مدیریت میکند.
- برنامههای کنترلی شبکه: بر مبنای توپولوژی جدید، تصمیمهای مدیریتی (مانند بازتنظیم مسیرها) اتخاذ میکنند و به کنترلر فرمان میدهند.